

Horváth István Károly latin nyelvi és kultúrtörténeti verseny 2011/2012
I. forduló II. kategória

Megoldókulcs

1. Egyeztesd a megadott főnévvel a zárójelben lévő névmást és melléknevet! (Esetleges többlet megoldásért plusz pont szerezhető.)

(qui, quae, quod) hostes (impius 3)	qui hostes impii / quos hostes impios
(hic, haec, hoc) agricolam (dives, -itis)	hunc agricolam divitem
ad (ipse, ipsa, ipsum) templum (sacer, sacra, sacrum)	ad ipsum templum sacrum
de (is, ea, id) puero (maior, maius)	de eo puero maiore
(idem, eadem, idem) avis (celer, -is, -e)	eadem avis celeris / eiusdem avis celeris

Minden helyes szóalak 0,5 pontot ér.

5 + 2 pont

2. Tedd egyesből többes vagy többesből egyes számba a megadott jelzős kifejezéseket! Ügyelj, hogy a megadott esetben maradjanak! (Esetleges többlet megoldásokért plusz pont szerezhető!)

dea dulci	deabus dulcibus
rei novae	rerum novarum / rebus novis
virorum istorum	viri istius
senatus antiquos	senatum antiquum
paci meae	pacibus meis

Minden helyes szóalak 0,5 pontot ér.

5 + 1 pont

3. Képezz mindhárom fokban adverbiumot a *facilis, e* melléknévből!

<i>Alapfok</i>	<i>Középfok</i>	<i>Felsőfok</i>
facile	facilius	facillime

3 pont

4. Képezd a *scio* 4 *scivi, scitum* ige alábbi igenévi alakjait!

participium imperfectum	sciens, -entis
infinitivus imperfectus pass.	sciri
supinum ablativusa	scitu
participium instans pass.	sciendus 3
infinitivus instans pass.	scitum iri

Minden helyes megoldás 1 pont. Részpontoszám nem adható!

5 pont

5. Írd a *doceo* 2 *docui*, *doctum* megadott alakjai mellé a *capio* 3 *cepi*, *captum* megfelelő alakjait a példa szerint: **docere – capere**.

doce! - cape!

docuero - cepero

docebunt - capient

doceri - capi

docens - capiens

Minden helyes megoldás 1 pont. Részpontoszám nem adható!

5 pont

6. Add meg az alábbi szavak ellentétes jelentésű párját! A teljes szótári alakot add meg!

morior 3 mortuus sum - vivo 3 vixi, victurus / nascor 3 natus sum

iuvenis 2 - senex (senis) / senilis 2

*Ha szótári alak nem pontos vagy nem teljes, de a választott antonima jó, fél pont adható.
A megoldások tájékoztató jellegűek, más szavak is elfogadhatók.*

2 pont

7. Vannak olyan latin szavak, melyeket néha összetévesztünk. Írd le, melyik szónak, melyik alakja szerepel az alábbi példákban! Teljes szótári alakot adj meg!

imperator imperator, imperatoris m, sing. nom.

imperatur impero 1, praes. imp. ind. pass. E/3

templorum templum, -i n, plur. gen.

temporum tempus, -oris n, plur. gen.

4 pont

Minden helyes megoldás 1 pont. Ha a szótári alak nem pontos vagy nem teljes, fél pont adható.

8. Milyen igeneves szerkezetek (*participium coniunctum*, *ablativus absolutus*, *acc. c. inf.*, *nom. c. inf.*, *gerundium*, *gerundivum*, *supinum*) vannak az alábbi mondatokban? (Nem kell fordítani!)

Fertur Homerus caecus fuisse.

nom. cum inf.

Augusto imperante Vergilius scripsit Aeneida.

abl. abs.

Populi venerunt Cumas oraculi petendi causa.

gerundivumos szerk.

Baucis oscula dedit Philemoni frondenti.

partic. coniunctum

4 pont

9. Alakítsd át az alábbi mondatokat úgy, hogy azok a zárójelben megadott kifejezéstől függenek!

a) **Romulum et Remum lupa aluit. (Notum est)**

Notum est Romulum et Remum lupam aluisse. / Notum est Romulum et Remum a lupa alitos esse.

b) **Pythia obscura oracula dedit. (Fertur)**

Fertur Pythia obscura oracula dedisse.

c) **Timeo Danaos et dona ferentes. (Laocoon dicit)**

Laocoon dicit se timere Danaos et dona ferentes. / Laocoon dicit a se Danaos et dona ferentes timeri.

Minden mondatra 2 pont adható, ha a szerkezet aláhúzott részei helyesen szerepelnek. Egy hibás szóalak esetén 1, kettő vagy több hibás szóalak esetén 0 pont adandó!

(6 pont)

10. Egészítsd ki a mondatokat a megadott igék megfelelő alakjával a *consecutio temporum* szabályai szerint!

Lupus interrogat agnum, cur **fecerit** aquam turbulentam. (tette - facio 3 feci, factum)

Orpheus sic eleganter cecinit, ut tigrides et leones **placaret**. (megszelídítette - placol)

Minden helyes megoldás 1 pont. Részpontoszám nem adható!

(2 pont)

11. Válaszoljon az alábbi kérdésekre, melyek a következő mondatra vonatkoznak:

Danai ideo equum aedificaverunt, ut urbem Troiae occuparent.

a) Milyen alárendelt tagmondatot ismersz fel ebben az összetett mondatban?

célhatározói mellékmondat

(1 pont)

b) Milyen módban van az alárendelt mondat állítmánya, és ezt mi indokolja?

coniunctivus; a célhatározói mellékmondat/consecutio temporum szabályának érvényesülése következtében

(2 pont)

c) Indokold meg az alárendelt mondat állítmányának idejét és actióját (imperfectum-perfectum)!

*praeteritum, mert a főmondat állítmánya múlt idejű
imperfectum, mert a mellékmondat egyidejűséget fejez ki*

Megfelelő indoklás hiányában az igeidő és az actio helyes megadásáért csak fél-fél pont adható.

(2 pont)

Maximális pontszám: 46 pont (esetleges plusz pontokkal: 49).